

No.

PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO

Cofnodion cyfarfod anghysbell a gynhaliwyd ar 1 Mawrth, 2022.

Mae'r Agenda [ar gael yma](#).

Mae recordiad y cyfarfod [ar gael yma](#).

Yn Bresennol: Y Cynghorydd G.D.D. Carroll (Cadeirydd); Cynghorwyr: Dr. I.J. Johnson, K.F. McCaffer a M.R. Wilson.

Hefyd yn bresennol: Y Cynghorydd L. Burnett (Dirprwy Arweinydd ac Aelod Cabinet Addysg ac Adfywio), R. Freitag ac I. Phillips (Archwilio Cymru).

869 CYHOEDDIAD -

Cyn cychwyn busnes y Pwyllgor, darllenodd y Cadeirydd y datganiad a ganlyn: "A gaf i atgoffa pawb sy'n bresennol y bydd y cyfarfod yn cael ei ffrydio'n fyw yn ogystal â'i recordio trwy'r rhyngwyd ac mae'r recordiad hwn wedi'i archifo i'w weld yn y dyfodol."

Diolchodd y Cadeirydd hefyd i Mr. Paul Lewis a oedd yn sefyll i lawr fel Aelod Lleyg y Pwyllgor ar ôl 10 mlynedd. Diolchwyd i Mr. Lewis am ei gyfraniadau a'i gyfraniadau gwerthfawr, a dymunwyd iddo'r gorau ar gyfer y dyfodol. Hefyd, cyhoeddodd y Cadeirydd ddiolch a gwerthfawrogiad i Swyddog Adran 151 Dros Dro'r Cyngor a oedd yn ymddeol.

Yn olaf, dywedodd y Cadeirydd fod y Cyngor, yn unol â Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, wedi penodi 3 Aelod Lleyg newydd – Gareth Chapman, Nigel Ireland a Matthew Evans. Dymunodd y Cadeirydd bob lwc iddynt am eu gwaith ar y Pwyllgor yn y dyfodol.

870 YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB –

Derbyniwyd y rhain gan Gynghorwyr P. Drake a J.M. Norman, ac P. Lewis (Aelod Lleyg).

871 COFNODION –

ARGYMHELLWYD – CYMERADWYO cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 13 Rhagfyr, 2021 fel cofnod cywir.

872 DATGANIADAU BUDDIANT –

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau buddiant.

No.

873 ARCHWILIAD O ASESIAID 2020-21 CYNGOR BRO MORGANNWG O BERFFORMIAD A CHYNNYDD YN ERBYN ARGYMHELLION RHEOLEIDDIO ALLANOL A CHYNYGION I'W GWELLA (CYF) –

Cyflwynodd y Pennaeth Polisi a Thrawsnewid Busnes y cyfeiriad oddi wrth y Cabinet ar 10 Ionawr, 2022.

Cyflwynodd yr adroddiad y dystysgrif cydymffurfio ar gyfer archwilio asesiad y Cyngor o berfformiad 2020-21 (Atodiad A) a diweddariad cynnydd (ym mis Rhagfyr 2021) yn erbyn y cynigion rheoleiddio presennol (Atodiad B).

Wrth gyhoeddi'r dystysgrif cydymffurfio atodedig, roedd Archwilydd Cyffredinol Cymru wedi penderfynu bod y Cyngor wedi cyflawni ei ddyletswyddau yn unol â'r gofynion statudol a nodir yn adran 15 o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009 a chanllawiau statudol.

Hwn oedd y dystysgrif cydymffurfio derfynol i'w chyhoeddi o dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009, a ddisodlwyd bellach gan Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau Cymru 2021.

Er gwaethaf heriau sylweddol y flwyddyn ddiwethaf, adroddwyd bod cynnydd cadarnhaol o ran ymateb i feysydd gwella rheoleiddiol, gydag 11 o'r 46 o gamau gweithredu ar y traciwr wedi'u cwblhau ym mis Rhagfyr 2021. Roedd 30 o gamau gweithredu ar y traciwr yn ymwneud â chynigion rheoleiddio lleol yr oedd 6 ohonynt wedi'u cwblhau ac roedd gwaith yn mynd rhagddo ar y 24 cam arall. O'r 16 cam gweithredu sy'n ymwneud ag argymhellion rheoleiddio cenedlaethol a chynigion gwella, roedd 5 wedi'u cwblhau gyda gwaith yn mynd rhagddo ar y camau sy'n weddill. Byddai gwaith yn mynd rhagddo dros gyfnod hwy i fynd i'r afael yn llawn â rhai cynigion rheoleiddio oherwydd yr adnoddau sydd eu hangen, natur a chymhlethdod y meysydd gwasanaeth dan sylw.

Dywedodd y Cynghorydd Dr Johnson fod yr adroddiad yn cynrychioli'r sefyllfa ddiwedd mis Rhagfyr 2021, a gofynnodd a fu unrhyw newidiadau i gamau gweithredu gyda sgôr coch neu oren. Mewn ymateb, dywedodd y Pennaeth Polisi a Thrawsnewid Busnes fod cynnydd i fod i gael ei adrodd i Fwrdd Mewnwelediad y Cyngor, felly byddai'r diweddariad hwn hefyd yn cael ei rannu ag Aelodau'r Pwyllgor.

Yna,

PENDERFYNWYD – Cymeradwyo cynnwys yr adroddiad.

Rheswm dros y penderfyniad

Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

No.

874 GRYNODEB ARCHWILIO BLYNYDDOL CYNGOR BRO MORGANNWG 2021 (CYF) –

Cyflwynwyd y cyfeiriad oddi wrth y Cabinet ar 14 Chwefror, 2022.

Nodwyd bod cynnwys Crynodeb Archwilio Blynyddol 2021 (a atodir yn Atodiad A i'r adroddiad) yn gadarnhaol ar y cyfan a thynnodd sylw at y ffaith bod y Cyngor wedi cyflawni ei ddyletswyddau mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009 sy'n weddill ar gyfer y flwyddyn ariannol 2020-21. Roedd Archwilydd Cyffredinol Cymru hefyd wedi rhoi barn wir a theg ddiamedod ar ddatganiadau ariannol y Cyngor ar 12 Hydref, 2021.

Er na wnaed unrhyw argymhellion ffurfiol, gwnaed 5 Cynigion ar gyfer Gwella (CAGG) mewn perthynas ag adolygiadau lleol penodol ar Gynaliadwyedd Ariannol y Cyngor (1 CAGG) a Gweithio mewn Partneriaeth â'r Trydydd Sector (4 CAGG). Yn ogystal ag adolygiadau lleol penodol, bob blwyddyn, cynhaliodd Archwilio Cymru astudiaethau ar draws y sector llywodraeth leol hefyd i wneud argymhellion ar gyfer gwella gwerth am arian. Cyhoeddwyd dau adroddiad o'r fath mewn perthynas â: Gwasanaethau dewisol (Ebrill 2021) ac Adfywio canol trefi yng Nghymru (Medi 2021).

Yn unol â threfniadau rheoli perfformiad corfforaethol y Cyngor, rhoddwyd ystyriaeth gan wasanaethau perthnasol y Cyngor i'r canfyddiadau a geir mewn adroddiadau lleol a chenedlaethol, a chamau gweithredu a ymgorfforwyd yn Traciwr Insight y Cyngor drwy gydol y flwyddyn fel y bo'n briodol. Cafodd hyn ei fonitro drwy'r Bwrdd Mewnwelediad, y Pwyllgorau Craffu, y Cabinet a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio wrth i'r gwaith o fynd i'r afael â hwy fynd rhagddo. Cafodd cynnydd yn erbyn camau rheoleiddio'r Cyngor ei fonitro hefyd gan gydweithwyr Archwilio Cymru drwy gydol y flwyddyn fel rhan o'r Cynllun Rheoleiddio Blynyddol.

Wedi ystyried yr adroddiad,

PENDERFYNWYD – Nodi cynnwys Grynodedb Archwilio Blynyddol Cyngor Bro Morgannwg 2021.

Rheswm dros y penderfyniad

Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

875 CYFLWYNO STRATEGAETH FUDDSODDI GWASANAETH DI-DRYSORLYS, Y GRONFA BUDDSODDI A THWF (CYF) –

Cyflwynodd y Rheolwr Gweithredol - Cyfrifeg y cyfeiriad oddi wrth y Cabinet o 28 Chwefror, 2022.

Amlinellwyd bod Atodiad 1 i'r adroddiad yn nodi'r cynigion ar gyfer Strategaeth Buddsoddi yng Ngwasanaeth y Trysorlys, a fwiadwyd i fynd i'r afael â chyfleoedd

No.

a nodwyd yn Strategaeth Adfer y Cyngor i gefnogi adfywio busnes ac economaidd arloesol, cynyddu buddsoddiad y Rhaglen Gyfalaf a chanolbwyntio ar swyddi gwyrdd a seilwaith gwyrdd.

Byddai'r Gronfa Adfywio Economaidd a Thwf yn cael ei hariannu gan ddefnyddio £2.2m o Gronfa'r Gronfa Adfywio Economaidd a Thwf a chyda darpariaeth ar gyfer Benthycia Darbodus o hyd at £10m. Byddai'r gronfa fuddsoddi yn dod i gyfanswm o £12m gyda £200 mil wedi'i glustnodi ar gyfer costau dichonoldeb a diwydrwydd dyladwy a'r costau cychwynol sy'n gysylltiedig â Chyngor Buddsoddi arbenigol y tu allan i'r Trysorlys.

Byddai'r Gronfa Adfywio Economaidd a Thwf yn cael ei chefnogi gan Fwrdd Prosiect Strategol gyda Phenderfyniadau Buddsoddi wedi'u cymeradwyo gan y Cabinet ac yn adrodd yn rheolaidd i'r Cabinet, y Cyngor a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio fel y nodir yn Atodiad 1 i'r adroddiad.

Dylai'r alwad gyntaf ar unrhyw adenillion buddsoddi fod yn ad-dalu dyled ac adeiladu cronfa wrth gefn wedi'i chlustnodi i liniaru'r risgiau, a amlinellwyd yn yr adran rheoli risg yn Atodiad 1 i'r adroddiad.

Dywedodd y Cynghorydd Dr Johnson ei bod yn dda gweld y Cyngor yn edrych ar fuddsoddiadau gyda manteision cymdeithasol cadarnhaol, ac roedd yn cytuno â'r model llywodraethu. Fodd bynnag, nid oedd yn glir pam yr oedd y Cyngor wedi dewis newid ei bolisi yn awr, pan oedd posibiladau fel hyn ar gael dros yr ychydig flynyddoedd diwethaf. Mewn ymateb, dywedodd y Rheolwr Gweithredol fod y cynnig hwn wedi dod i'r amid o beth fel rhai o'r pwyntiau a godwyd fel rhan o Strategaeth Adfer y Cyngor, ond roedd wedi cymryd peth amser i'w gyflwyno a'i fod wedi'i ohirio gan gapasiti swyddogion.

Dywedodd y Cynghorydd Wilson ei fod yn croesawu'r strategaeth hon, ond roedd ganddo rai pryderon gan fod angen i hyn fod yn amserol ac y gallai fod yn broses fiwrocraataidd iawn. Felly, roedd angen i hyn gael ei reoli'n ofalus iawn gan y Cyngor, yn enwedig gan fod y dull model 5 achos yn cael ei fabwysiadu. Roedd angen i'r Cyngor hefyd fod yn benodol iawn gyda'r hyn yr oedd am ei gyflawni a sut y byddai hyn yn cael ei fesur. Roedd hefyd yn hanfodol i fwy o waith gael ei wneud mewn perthynas â'r fethodoleg i'w defnyddio ac mewn perthynas â'r agwedd amser.

Holodd y Cadeirydd, y Cynghorydd Carroll, a oedd unrhyw ddadansoddiad wedi'i wneud ar yr effeithiau posibl y gallai cyfraddau llog cynyddol eu cael ar y strategaeth, a oedd yn bryder o ystyried y sefyllfa chwyddiant debygol. Mewn ymateb, eglurodd y Rheolwr Gweithredol fod rhywfaint o ddadansoddiad sensitifrwydd lefel isel iawn o gyfraddau dangosol wedi'i gynnal. Byddai hefyd yn bwysig cynnwys dadansoddiad sensitifrwydd ar gyfraddau llog mewn unrhyw achosion busnes a gyflwynwyd. Dywedodd y Rheolwr Gweithredol fod rhywfaint o fanylion yn yr adroddiad am y gyfundrefn rheoli perfformiad, ond efallai y gellid defnyddio system goleuadau traffig i rybuddio'r Aelodau os oedd unrhyw broblemau. Roedd yn bwysig cydnabod mai dull arferol y Cyngor oedd benthycia ar sail cyfradd sefydlog, a helpodd i warchod rhag amrywiadau mewn cyfraddau llog. Yn ogystal, byddai amcanestyniadau cyfradd llog y Cyngor o fewn y

No.

canllawiau a dderbyniwyd gan gynghorwyr rheoli'r trysorlys. Dywedodd y Rheolwr Gweithredol hefyd y byddai angen defnyddio arbenigedd arbenigol ar gyfer rheoli eiddo a buddsoddi fel rhan o'r strategaeth hon a rheoli'r buddsoddiadau hyn.

Gan nad oedd unrhyw sylwadau pellach, fe

PENDERFYNWYD –

(1) Nodi cynnwys y Strategaeth Buddsoddi mewn Gwasanaethau Heblaw'r Trysorlys.

(2) Y dylid hysbysu'r Cyngor o sylwadau a sylwadau'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, sef:

- Pryder y gallai hyn arwain at rywbeth gor-fiwrocraataidd felly angen eglurder penodol o amgylch yr agwedd amseru, yr hyn y mae buddsoddiadau'r Cyngor yn ceisio ei gyflawni a sut y bydd llwyddiant yn cael ei fesur;
- Bod mwy o waith yn cael ei wneud ar y fethodoleg o sut y gwneir buddsoddiadau;
- Pryder ynghylch yr effaith bosibl ar fuddsoddiadau ac asedau yn sgil cynnydd yn y Cyfraddau Llog yn y dyfodol.

Rhesymau dros benderfyniadau

(1) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

(2) Rhoi gwybod i'r Cyngor am farn a sylwadau'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.

876 COD RHEOLAETH ARIANNOL 2021/22 (CYF) –

Cyflwynwyd y cyfeiriad oddi wrth y Cabinet ar 28 Chwefror, 2022 gan y Rheolwr Gweithredol – Cyfrifeg.

Dywedwyd bod y Cod Rheolaeth Ariannol (Cod RhA) yn god newydd a gyflwynwyd gan y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifeg (CIPFA) i gefnogi arfer da ym maes rheolaeth ariannol ac i gynorthwyo awdurdodau lleol i ddangos eu cynaliadwyedd ariannol.

Rhaid i bob awdurdod lleol (a'r cyrff hynny a ddynodwyd i gymhwyso'r Cod RhA) ddangos bod gofynion y cod yn cael eu bodloni. Roedd dangos y gydymffurfiaeth hon â Chod RhA yn gyfrifoldeb ar y cyd gan Aelodau Etholedig, y Prif Swyddog Cyllid a'u cydweithwyr proffesiynol yn y tîm arweinyddiaeth.

Y flwyddyn lawn gyntaf o gydymffurfio â Chod RhA oedd 2021/22 ac roedd yn ofynnol i'r Cyngor ddangos tystiolaeth o'i asesiad o gydymffurfiaeth â'r cod a nodi unrhyw feysydd i'w gwella ymhellach.

No.

Roedd chwe egwyddor band eang, arweinyddiaeth sefydliadol, atebolrwydd, tryloywder rheolaeth ariannol, glynu wrth safonau proffesiynol, defnyddio sicrwydd yn effeithiol a'r cynaliadwyedd hirdymor wrth wraidd rheolaeth ariannol. Mae Atodiad 1 yn nodi'r safonau ariannol.

Holodd y Cynghorydd Dr Johnson am y farn o gydymffurfio'n rhannol ar gyfer egwyddor gyntaf arweinyddiaeth sefydliadol. Dywedodd y Rheolwr Gweithredol y teimlwyd bod mwy y gallai'r Cyngor ei wneud a'i fod yn bwriadu ei wneud i wella ei gydymffurfiaeth yn y maes hwn, yn enwedig mewn perthynas â sefydlu gwasanaethau o ansawdd uchel a oedd yn cyd-fynd ag anghenion a blaenoriaethau'r gymuned leol. Felly roedd angen amlinellu'r gwaith pellach y bwriadwyd ei wneud.

Yna,

PENDERFYNWYD – Nodi cynnwys yr adroddiad a'r Datganiad ar Gydydffurfiaeth â'r Cod Rheolaeth Ariannol (Atodiad 1 i'r adroddiad).

Rheswm dros y penderfyniad

Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

877 ARCHWILIO CYMRU: GWAITH PARTNERIAETH Y TRYDYDD SECTOR – CYNGOR BRO MORGANNWG (CYF) –

Cyflwynwyd y cyfeiriad oddi wrth Gyd-bwyllgor Cyswllt y Sector Gwirfoddol ar 7 Chwefror, 2022.

Dyweddodd y Pennaeth Polisi a Thrawsnewid Busnes fod adolygiad Archwilio Cymru wedi canolbwyntio ar archwilio a oedd trefniadau'r Cyngor gyda'r trydydd sector yn cefnogi'r Cyngor yn effeithiol i gyflawni ei flaenoriaethau adfer strategol.

Yn gyffredinol, daeth canfyddiadau'r adroddiad i'r casgliad bod trefniadau'r Cyngor yn cefnogi ei ffordd bresennol o weithio gyda'r trydydd sector ond y gellid ei gryfhau er mwyn manteisio i'r eithaf ar gyfleoedd i wella'r berthynas i gefnogi'r gwaith o gyflawni blaenoriaethau adfer strategol y Cyngor.

Nododd yr adroddiad bedwar Cynnig ar gyfer Gwella:

- C1 - Dylai'r Cyngor ailystyried y rhestr wirio a nodir yn Atodiad 1 adroddiad Archwilio Cymru, yn enwedig yr adrannau canlynol:
 - Gweledigaeth
 - Strategaeth Gorfforaethol
 - Cytundeb
 - Deall ymgysylltiad â'r Trydydd Sector
 - Gwasanaethau dylunio
 - Hyfforddiant
 - Adolygiadau perfformiad

No.

- C2 - Fel rhan o'r adolygiad o'r compact, dylai'r Cyngor adlewyrchu sut yr oedd am weithio gyda'r trydydd sector i helpu i gyflawni ei flaenoriaethau adfer strategol, sut y gallai adeiladu ar y gwaith cadarnhaol yn ystod y pandemig, ac ystyried sut y gallai gryfhau ei gymhwysiad o'r egwyddor datblygu cynaliadwy.
- C3 - Dylai'r Cyngor ystyried lefel yr adnoddau a'r buddsoddiad sydd eu hangen i sicrhau ffordd fwy cydweithredol o weithio gyda'r trydydd sector ac adlewyrchu hyn yn ei Gynllun Ariannol Tymor Canolig.
- C4 - Dylai'r Cyngor ystyried y camau y gall eu cymryd i helpu'r Trydydd Sector i addasu i ffordd fwy cydweithredol o weithio.

Ychwanegodd y Pennaeth Polisi a Thrawsnewid Busnes fod rhai trafodaethau cynnar gyda swyddfa Comisiynydd Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol wedi'u cynnal a'u bod wedi darparu rhywfaint o arweiniad o ran arbenigedd allanol a hwyluso a fyddai'n cael ei ddatblygu. Awgrymodd yr adroddiad hefyd y dylid sefydlu grŵp gorchwyl a gorffen yn cynnwys swyddogion y Cyngor a rhai cynrychiolwyr o Wasanaeth Gwirfoddol Morgannwg a sefydliadau eraill yn y trydydd sector i ddeall y materion.

Byddai cynnydd mewn perthynas â'r camau gwella yn cael ei adrodd i'r Bwrdd Mewnwelediad ac i'r Pwyllgor hwn.

Soniodd y Cadeirydd am yr anawsterau a'r heriau o ran creu trydydd sector neu sefydliad gwirfoddol, felly roedd yn bwysig nad oedd pobl yn cael eu hatal rhag cymryd rhan neu sefydlu grwpiau cymunedol.

Yna

PENDERFYNWYD –

(1) Nodi'r canfyddiadau allweddol a ddeilliodd o adolygiad Archwilio Cymru o waith partneriaeth y Cyngor gyda'r Trydydd Sector (Atodiad A i'r adroddiad) ac ymateb y Cyngor i'r adolygiad a chynigion Archwilio Cymru ar gyfer gwella fel y nodir yn yr adroddiad.

(2) Cyfeirio'r adroddiad i'r Cabinet i'w gymeradwyo i'r camau gweithredu arfaethedig i fynd i'r afael â'r cynigion ar gyfer gwella ynghyd â sylwadau perthnasol gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a'r Pwyllgor Craffu Perfformiad Ac Adnoddau Corfforaethol.

Rhesymau dros benderfyniadau

(1) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

(2) Caniatáu i'r Cabinet gymeradwyo'r camau gweithredu arfaethedig fel y'u cynhwyswyd yn yr adroddiad.

878 STRATEGAETH RHEOLI TRYSORLYS A BUDDSODDI 2022/23 A
DIWEDDARIAD AR GYFER 2021/22 (PCDD) –

Cyflwynodd y Rheolwr Gweithredol – Cyfrifeg yr adroddiad interim a oedd yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am weithrediadau Rheoli Trysorlys y Cyngor ar gyfer y cyfnod 1 Ebrill i 31 Rhagfyr, 2021. Roedd yr holl weithgareddau yn unol â strategaeth gymeradwy'r Cyngor ar Reoli'r Trysorlys. Amlinellwyd manylion yr arian a fenthycwyd ac a ad-dalwyd a'r rhai a fuddsoddwyd yn yr adroddiad.

Cyflwynodd yr adroddiad Strategaeth Rheoli a Buddsoddi arfaethedig y Trysorlys ar gyfer 2022/23 yn Atodiad 1.

Roedd angen i'r Cyngor sicrhau y cydymffurfiwyd â'r Cod Darbodus, a ddatblygwyd gan Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifeg (CIPFA) fel cod ymarfer proffesiynol. Er mwyn dangos bod y Cyngor wedi cyflawni'r amcanion hyn, nododd y Cod ddangosyddion darbodus y dylid eu defnyddio a'r ffactorau y bu'n rhaid eu hystyried. Dangoswyd y rhain yn Atodiad 1 i'r adroddiad fel rhan o'r strategaeth.

Roedd gan y Cyngor hefyd ofyniad cyfreithiol i gydymffurfio â Chanllawiau Llywodraeth Cymru ar Fuddsoddiadau ac roedd wedi ystyried hyn wrth ddatblygu'r strategaeth.

Roedd gwariant cyfalaf pan gaiff ei ariannu gan ddyled hirdymor yn mynd i ddwy elfen o gost, llog ar y prif swm a fenthycwyd ac ad-dalu'r prif swm a fenthycwyd. Gelwir yr adnoddau yr oedd yn rhaid i'r Cyngor eu rhoi o'r neilltu ym mhob blwyddyn i ad-dalu'r prif swm a fenthycwyd yn Ddarpariaeth Refeniw Ofynnol (DRO) a nodwyd polisi cyfrifo'r Cyngor yn yr adroddiad.

Amgaeir Datganiad Polisi Rheoli'r Trysorlys ar gyfer 2022/23 yn Atodiad 2 i'r adroddiad.

Byddai'r Cyngor yn mabwysiadu'n ffurfiol rifyn newydd CIPFA 2021 o'r Cod Darbodus a gyhoeddwyd ym mis Rhagfyr 2021 ynghyd â Rheolwyr y Trysorlys yn y Cod Ymarfer Gwasanaethau Cyhoeddus a'r Nodiadau Cyfarwyddyd Traws-Sectoraidd.

Cyfeiriodd y Cynghorydd Dr Johnson at gynnydd sylweddol yng nghyhoeddiadau ariannu cyfalaf y Cyngor, gyda'r rhan fwyaf o'r arian hwnnw'n mynd i mewn i'r Cyfrif Refeniw Tai. Roedd hyn yn golygu bod cynnydd mewn benthyca ar gyfer adeiladu tai, a byddai'r Cyngor yn cael llif refeniw ar ei gyfer. Tybiodd y Cynghorydd Dr Johnson fod llai o fenthyca ar gyfer rhaglen adeiladu ysgolion y Cyngor, yn ogystal â benthyca pellach ar gyfer Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd. O ystyried y digwyddiadau sy'n datblygu ledled y byd dros y blynyddoedd diwethaf, holodd y Cynghorydd Dr Johnson sut y byddai'r Cyngor yn rheoli ei strategaeth fuddsoddi yn achos cyfraddau llog uwch. Mewn ymateb, dywedodd y Rheolwr Gweithredol fod deialog rheolaidd gyda chynghorydd buddsoddi'r Cyngor, a fyddai'n darparu cyngor wythnosol ac weithiau dyddiol ar gyfraddau benthyca. Byddai'r ddeialog honno'n cael ei chynnal wrth symud

ymlaen. Pe bai newidiadau sylweddol i strategaeth y Cyngor, yna byddai'r rhain yn cael eu hadrodd i'r Pwyllgor, a'r bwriad hefyd oedd cynnwys adran Rheoli'r Trysorlys i'r adroddiadau monitro Cyllideb Refeniw a Chyfalaf a ddarparwyd i'r Pwyllgor Craffu Corfforaethol a Pherfformiad ac Adnoddau.

O ran benthyca mewn perthynas â'r Cyfrif Refeniw Tai, dywedodd y Rheolwr Gweithredol fod y Cyngor, yn hanesyddol, wedi mabwysiadu dull lle byddai benthyca'n cael ei wthio i'r flwyddyn ariannol nesaf neu ymhellach ymlaen i'r cynllun busnes. Efallai y bydd angen asesu'r dull hwnnw er mwyn lliniaru'r risgiau o gynyddu cyfraddau llog.

Yn dilyn y materion sy'n ymwneud â chynyddu cyfraddau llog, dywedodd y Cyngorydd Wilson ei bod yn bwysig sicrhau bod benthyca'n cael ei wneud ar sail cyfradd sefydlog. Dywedodd hefyd ei fod yn croesawu trefn fonitro ychwanegol Rheolwyr y Trysorlys. Wrth gael cais i ymateb, cytunodd y Rheolwr Gweithredol â phwyntiau'r Cyngorydd Wilson, ac ychwanegodd fod cyfeiriad posibl cyfraddau llog yn cael ei fonitro. Roedd y Cyngor hefyd yn bwriadu benthyca ar sail cyfradd sefydlog hirdymor.

Gan nad oedd unrhyw sylwadau nac ymholiadau pellach, nododd y Pwyllgor

PENDERFYNWYD –

(1) Cymeradwyo'r adroddiad dros dro ar Reoli'r Trysorlys ar gyfer y cyfnod rhwng 1 Ebrill a 31 Rhagfyr 2021.

(1) Cymeradwyo'r polisi ar gyfer gwneud Darpariaeth Isafswm Refeniw yn 2022/23.

(3) Cymeradwyo'r Strategaeth Fuddsoddi a Rheoli'r Trysorlys arfaethedig ar gyfer 2022/23 gan gynnwys y penderfyniadau penodol canlynol (a nodir yn Atodiad 1 yr adroddiad):

- Pennu'r Terfyn Awdurdodedig ar gyfer Dyled Allanol ar £223.352m ar gyfer 2021/22, £241.693m ar gyfer 2022/23, £274.792m ar gyfer 2023/24 a £288.151m ar gyfer 2024/25.
- Pennu'r Ffin Weithredol ar gyfer Dyled Allanol ar £212.948m ar gyfer 2021/22, £230.785m ar gyfer 2022/23, £264.384m ar gyfer 2023/24 a £277.743m ar gyfer 2024/25.
- Rhoi awdurdod dirprwyedig i'r Swyddog Adran 151 o fewn cyfanswm y Terfyn Awdurdodedig a'r Ffin Weithredol fel yr amcangyfrifwyd ar gyfer blynnydoedd unigol i sicrhau symudiad rhwng y terfynau y cytunwyd arnynt ar wahân ar gyfer benthyca a rhwymedigaethau hirdymor eraill.
- Pennu'r terfyn uchaf ar ei gyfradd llog sefydlog o £148.716m ar gyfer 2021/22, £172.311m ar gyfer 2022/23, £208.615m ar gyfer 2023/24 a £230.455m ar gyfer 2024/25 o'i brif swm net sy'n weddill ar ei fenthyciadau / buddsoddiadau.
- Pennu'r terfyn uchaf ar ei gyfradd llog amrywiol o £0 ar gyfer 2021/22, 2022/23, 2023/24 a 2024/25 o'i brif swm net sy'n weddill ar ei fuddsoddiadau.

No.

- Pennu'r terfyn uchaf o £10m ar gyfer 2021/22, £10m ar gyfer 2022/23, £10m yn 2023/24 a £10m yn 2024/25 ar gyfer cyfanswm y prif symiau a fuddsoddwyd am dros 364 diwrnod.
- Pennu swm y benthyciadau a ragamcennir sy'n aeddfedu ar gyfradd sefydlog ym mhob cyfnod yn ganran o gyfanswm y benthyciadau a ragamcennir sy'n gyfradd sefydlog ar gyfer 2022/23 fel Terfyn Uchaf; Terfyn Isaf Dan 12 mis 20%; 0%, 12 mis ac o fewn 24 mis 20%; 0%, 24 mis ac o fewn 5 mlynedd 30%; 0%, 5 mlynedd ac o fewn 10 mlynedd 40%; 0%, 10 mlynedd ac mwy 100%; 0%
- Cymeradwyo'r Dangosyddion Darbodus a nodir yn Atodiad 1 yr adroddiad.
- Cymeradwyo Polisi Rheoli'r Trysorlys a nodir yn Atodiad 2 yr adroddiad.

(4) Cymeradwyo mabwysiadu rhifyn 2021 newydd y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifeg (CIPFA) o'r Cod Darbodus yn ffurfiol ynghyd â Rheoli'r Trysorlys yn y Cod Ymarfer i Wasanaethau Cyhoeddus a'r Nodiadau Cyfarwyddyd Traws-sectoraidd.

Rheswm dros y penderfyniad

(1-4) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

879 DIWEDDARIAD CHWARTER 3 Y GOFRESTR RISG GORFFORAETHOL (PW) –

Cyflwynodd y Pennaeth Polisi a Thrawsnewid Busnes yr adroddiad a oedd yn rhoi trosolwg o'r Gofrestr Risg Gorfforaethol ar gyfer Chwarter 3 (Ebrill 2021-Rhagfyr 2021). Ymgorfforwyd dadansoddiad risg yn yr Adroddiad Cryno ar Risgiau Corfforaethol (Atodiad A). Roedd hyn yn galluogi'r swyddogion a'r Aelodau i nodi ac asesu tueddiadau a natur drawsbynciol risgiau gyda'r gallu i archwilio'n fanwl fanylion risgiau yn ôl yr angen.

Argymhellodd yr adroddiad y dylai'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio:

- Nodi sefyllfa Chwarter 3 y risgiau corfforaethol ar gyfer y cyfnod Ebrill 2021-Rhagfyr 2021 a'r materion sy'n dod i'r amlwg yn yr adroddiad; a
- chyfeirio unrhyw sylwadau eraill at y Cabinet i'w hystyried a'u cymeradwyo yn y cyfarfod pan fydd y Cabinet yn ystyried adroddiad ar y Gofrestr Risg Gorfforaethol ar gyfer Chwarter 3.

Dywedodd y Pennaeth Polisi a Thrawsnewid Busnes fod ystyriaeth yn cael ei rhoi i fformat y Gofrestr Risg ar gyfer diweddariadau yn y dyfodol. Byddai hyn yn helpu i ddangos y gydberthynas a fodolai rhwng rhai o'r risgiau.

Soniodd y Cynghorydd Dr Johnson am y ffordd y tynnwyd sylw at risgiau, ac nid oedd y ffordd y dosrannwyd sgorio risgiau, gan gyfeirio at Drefniadau Diogelu rhag Colli Rhyddid, er eu bod i gyd yn risg sylweddol, yn cynrychioli'r peth gwaethaf a allai ddigwydd i'r Cyngor. Dywedodd y Pennaeth Polisi a Thrawsnewid Busnes fod materion yn ymwneud â chymaroldeb y risgiau trawsbynciol a risgiau sy'n

No.

benodol i wasanaethau wedi ysgogi'r adolygiad o sut yr adroddwyd am y Gofrestr Risg. Ychwanegodd hefyd fod y Tîm Perfformiad a'r Tîm Arweinyddiaeth Strategol yn cymedroli'r risgiau ar lefel gwasanaeth.

Croesawodd y Cyngorydd Wilson hefyd adolygiad o fformat y Gofrestr Risg ac awgrymodd y dylid cydweithio'n agosach â'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus ac asiantaethau eraill.

Wedi hynny

PENDERFYNWYD –

(1) Nodi sefyllfa risgiau corfforaethol Chwarter 3 ar gyfer y cyfnod Ebrill 2021 – Rhagfyr 2021 fel yr amlinellwyd yn Atodiad A i'r adroddiad.

(2) Cyfeirio unrhyw sylwadau i'r Cabinet i'w hystyried a'u cymeradwyo yn y cyfarfod pan fydd y Cabinet yn ystyried adroddiad ar y Gofrestr Risg Corfforaethol ar gyfer Chwarter 3.

Rhesymau dros benderfyniadau

(1) Gan ystyried adroddiad diweddarau Cofrestr Risg Chwarter 3 a thrafodaethau yn y cyfarfod.

(2) Er mwyn i sylwadau'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio gael eu hystyried pan gyflwynir sefyllfa Chwarter 3 y Gofrestr Risg i'r Cabinet.

880 CYNNYDD YN ERBYN Y CYNLLYN ARCHWILIO MEWNOL BLYNYDDOL (PGAR) –

Manylwyd ar y cynnydd a wnaed yn erbyn cynllun cymeradwy ar sail risg archwiliad mewnol 2021-22 yn Atodiad A i'r adroddiad. Dangosodd fod 29 o adolygiadau wedi'u cwblhau, 24 gyda barn archwilio tra bod 4 adroddiad wedi'u cyhoeddi ar ffurf drafft a bod 16 yn parhau.

Yn seiliedig ar yr asesiad o gryfderau a gwendidau'r meysydd a archwiliwyd drwy brofi effeithiolrwydd amgylchedd rheoli mewnol y 24 archwiliad a gwblhawyd hyd yma, rhoddwyd barn archwilio o sicrwydd sylweddol i 2 archwiliad, barn o sicrwydd rhesymol i 16 o archwiliadau a gwblhawyd tra bod 6 archwiliad wedi arwain at farn archwilio o sicrwydd cyfyngedig.

Er gwaethaf y ffaith nad yw rhai meysydd archwilio o bosibl yn cael eu cwmpasu erbyn diwedd y flwyddyn, teimlwyd y byddai digon o sylw i'r Pennaeth Archwilio Mewnol roi barn archwilio ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd fframwaith llywodraethu, rheoli risg a rheolaeth fewnol y Cyngor ar gyfer 2021-22.

Dywedodd y Cyngorydd Dr Johnson ei fod wedi cael yr argraff nad oedd llawer o argymhellion lefel uchel na sicrwydd sylweddol yn cael eu darparu, a gofynnodd a oedd hynny'n arwydd o rywbeth. Mewn ymateb, dywedodd Dirprwy Bennaeth y

No.

Gwasanaeth Archwilio Mewnol Rhanbarthol ei bod yn gadarnhaol nad oedd llawer o sicrwydd cyfyngedig nac argymhellion blaenoriaeth uchel, ond roedd yn bwysig cydnabod bod llawer yn dibynnu ar natur yr archwiliadau a oedd yn cael eu cynnal. Er enghraifft, cynhaliwyd cyfran fawr o'r gwaith archwilio o bell ac yn seiliedig ar sampl llai o brofion. Mewn rhai achosion, roedd cwmpas y gwaith archwilio wedi'i fireinio er mwyn targedu'r meysydd anos. Yn ogystal â hyn, dywedodd Pennaeth y Gwasanaeth Archwilio Mewnol Rhanbarthol fod y meysydd â sicrwydd cyfyngedig yn amrywio nad oedd yn tynnu sylw at unrhyw beth a oedd yn peri pryder penodol.

Holodd y Cynghorydd Wilson a ddarparwyd unrhyw ganllawiau i ysgolion mewn perthynas â rheoli stoc. Mewn ymateb, dywedodd Dirprwy Bennaeth y Gwasanaeth Archwilio Mewnol Rhanbarthol fod holiaduron hunanasesu blynyddol rheolaidd yn cael eu hanfon i ysgolion a oedd yn cynnwys adran ddyfeisiol. Roedd hyn yn darparu canllawiau ar y math o reolaethau a ddisgwylir a ffyrdd o gynnal rhestr.

Y Pwyllgor

PENDERFYNWYD – Y dylid nodi cynnwys yr adroddiad a'r cynnydd a wnaed yn erbyn Cynllun Blynyddol Seiliedig ar Risg Archwilio Mewnol 2021-22.

Rheswm dros y penderfyniad

Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

881 POLISI'AU ATAL TWYLL DRAFFT (PGAR) –

Cyflwynodd Pennaeth y Gwasanaeth Archwilio Mewnol Rhanbarthol yr adroddiad, a oedd yn amlinellu mai un o swyddogaethau craidd Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio effeithiol oedd ystyried effeithiolrwydd trefniadau rheoli risg y Cyngor, yr amgylchedd rheoli a pholisïau gwrth-dwyll a llygredd cysylltiedig.

Ystyriwyd Strategaeth a Fframwaith Gwrth-dwyll 2021 i 2024 diwygiedig y Cyngor gan y Pwyllgor ar 13 Rhagfyr, 2021.

Mae polisïau allweddol fel y Polisi Gwrth-Dwyll, Llwgrwobrwyo a Llygredigaeth, Polisi Atal Gwyngalchu Arian a Pholisi Atal Osgoi Treth wedi'u diweddarau i eistedd ochr yn ochr â'r strategaeth. Byddai'r rhain yn cael eu defnyddio i helpu i ysgogi'r ymrwymiad i ddatblygu diwylliant o onestrwydd, uniondeb a gwrthwynebiad i dwyll, llygredd a llwgrwobrwyo.

Y tri pholisi a oedd ynghlwm wrth eu hystyried a rhoi sylwadau arnynt oedd:

- Atodiad A - Polisi Gwrth-dwyll, Llwgrwobrwyo a Llygredigaeth,
- Atodiad B - Polisi Atal Gwyngalchu Arian a
- Atodiad C - Polisi Atal Osgoi Treth

No.

Yn dilyn ymholiad ynghylch ymgynghori ag Undebau Llafur, eglurodd Pennaeth y Gwasanaeth Archwilio Mewnol Rhanbarthol y bu mewnbwn gan yr Undebau Llafur ynghylch datblygu'r polisi Chwythu'r Chwiban a oedd yn bwysig o ran strategaeth gwrth-dwyll y Cyngor. Un peth a oedd wedi'i nodi oedd pwysigrwydd codi proffil polisïau newydd gyda staff, felly roedd ystyriaeth yn cael ei rhoi i hyrwyddo. Cydnabuwyd hefyd fod angen i staff deimlo eu bod yn cael eu hamddiffyn wrth godi pryderon mewn modd cyfrinachol.

Yna,

PENDERFYNWYD –

- (1) Nodi'r Polisïau Atal Twyll drafft.
- (2) Bod y Cabinet yn cael gwybod am unrhyw sylwadau gan y Pwyllgor a bod y Polisïau Atal Twyll drafft yn cael eu cyflwyno i'r Cabinet i'w cymeradwyo.

Rhesymau dros benderfyniadau

- (1) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.
- (2) Er mwyn i'r Cabinet gael gwybod am farn y Pwyllgor ar y Polisïau Atal Twyll drafft cy neu cymeradwyo.